

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

2020/2021 ուսումնական տարի

«ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴԻ

ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ

Հ Ա Ր Ց Ա Շ Ա Ր

1. Պետության և իրավունքի տեսության օբյեկտի և առարկայի հարաբերակցության հիմնախնդիրը
2. Պետության և իրավունքի ընդհանուր տեսության մեթոդաբանական դերը իրավական գիտությունների համակարգում
3. Պետության առաջացման պատճառների և նախադրյալների մասին հարցի նկատմամբ հիմնական տեսական մոտեցումները
4. Պետության առաջացման մասին տեսությունների բազմազանության պատճառները
5. Պետության սահմանումների բազմազանության օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառները
6. Պետության տիպաբանության հիմնական չափորոշիչները
7. Տիպաբանության հիմնախնդրի ֆորմացիոն մոտեցումը
8. Տիպաբանության հիմնախնդրի քաղաքակրթական մոտեցումը
9. Անցումային ժամանակաշրջանի պետության և իրավունքի հիմնական առանձնահատկությունները, խնդիրներն ու գործառույթները
10. Պետական կառուցվածքի ձևերի դասակարգման հիմնախնդիրները
11. Ժամանակակից աշխարհի պետական կառավարման հիմնական ձևերի բնութագրիչները՝ առավելություններ և թերություններ
12. Քաղաքական ռեժիմների տարանջատման հիմնախնդիրը
13. Իշխանությունների տարանջատման տեսության տեսական հիմքերը, դերը և նշանակությունը
14. Քաղաքական համակարգ և քաղաքացիական հասարակություն հասկացությունների հարաբերակցությունը
15. Իրավական պետության կայացման հիմնախնդիրները անցումային հասարակության պայմաններում
16. «Պետության մեխանիզմ» և «պետական ապարատ» եզրույթների հարաբերակցությունը
17. Պետական ապարատի տարբեր օղակների միջև գործառույթների և լիազորությունների առավել նպատակահարմար ամրագրումը՝ որպես ապարատի արդյունավետ գործառնության կարևորագույն նախապայման
18. Իրավահասկացության հիմնական տիպերը
19. Բնական իրավունքի հիմնական հայեցակարգերի առանձնահատկությունները
20. Պոզիտիվ իրավունքի հիմնական հայեցակարգերի առանձնահատկությունները
21. Իրավական նորմերի և սոցիալական այլ նորմերի հարաբերակցությունը: Տեխնիկական նորմերի հասկացությունը
22. Իրավունք և բարոյականություն. հարաբերակցության հիմնախնդիրները

23. Իրավունքի հիմնական հատկանիշները
24. Իրավունքի նորմերի տրամաբանական կառուցվածքը
25. Իրավունքի նյութական և ձևական աղբյուրներ
26. Իրավունքի աղբյուրների համակարգը իրավաընկալման տարբեր դպրոցների տեսանկյունից
27. Իրավունքի ձևական աղբյուրների համակարգը
28. Դատական նախադեպի հիմնախնդիրը մայրցամաքային իրավական համակարգում
29. Իրավունքի կազմավորման հասկացությունը
30. Իրավունքի կազմավորման հիմնական փուլերը
31. Իրավաստեղծ գործունեությունը որպես իրավակազմավորման եզրափակիչ փուլ
32. Սոցիալական շահերի ձևավորման և ընկալման հիմնախնդիրները
33. Շահերի զուգակցումը որպես իրավական կարգավորման սկզբունք
34. «Օրինական շահի» և սուբյեկտիվ իրավունքի հարաբերակցությունը
35. Իրավունքի համակարգի հիմնական տարրերի տարանջատման հիմնախնդիրները
36. Պետության ձևը և օրենսդրական համակարգը
37. Ներպետական և միջազգային իրավունքի հարաբերակցության մասին մոնիստական և դուալիստական մոտեցումները
38. Ներպետական և միջազգային իրավունքի փոխներգործության հիմնական ուղղությունները
39. Իրավահարաբերությունների դասակարգման հիմնախնդիրը. Բացարձակ իրավահարաբերություններ
40. Սուբյեկտիվ իրավունքների և իրավաբանական պարտականությունների հարաբերակցությունը
41. Իրավունքի իրացումը իրավական կարգավորման մեխանիզմում
42. Իրավունքի իրացման հիմնական ձևերը
43. Իրավունքի կիրառումը որպես պետական գործառույթի իրականացման իրավական ձև
44. Իրավունքի կիրառումը բացերի առկայության պայմաններում
45. Իրավունքի նորմերի մեկնաբանման հասկացությունը
46. Իրավունքի նորմերի մեկնաբանման միջոցների օգտագործման հերթականությունը
47. Իրավաբանորեն նշանակություն ունեցող վարքագիծը
48. Իրավաչափ և իրավախախտ վարքագիծ
49. Իրավաչափ վարքագծի տեսակները
50. Իրավախախտման տեսակները
51. Իրավաբանական պատասխանատվության տեսակները
52. Իրավունքի չարաշահումը որպես իրավախախտ վարքագծի տեսակ

Իրավագիտության ամբիոնի վարիչ՝

Ա.Եզեկյան

ՆՈՐՄԱՏԻՎ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ա) նորմատիվ իրավական ակտեր

1. Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրություն
2. Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք
3. Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգիրք
4. «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգիրք
5. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՀՀ սահմանադրական օրենք
6. «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենք
7. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենք
8. [«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին»](#) ՀՀ օրենք:
9. «Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենք

բ) հիմնական գրականություն

1. Պետության և իրավունքի տեսություն. Խմբ. Ա. Ղամբարյան. Երևան, 2012:
2. **Վաղարշյան Ա.** Պետության և իրավունքի տեսություն – 1, Երևան, 2010:
3. **Վաղարշյան Ա.** Պետության և իրավունքի տեսություն – 2, Երևան, 2011:
4. **Ներսեսյանց Վ. Ս.** Իրավունքի և պետության տեսություն. Երևան, 2001:
5. **Խրոպանյուկ Վ. Ն.** Պետության և իրավունքի տեսություն. Երևան, 1997:
6. **Ապիյան Ն. Ա., Ապիյան Ս. Ն., Սաֆարյան Գ.Հ.** Իրավունքի տեսության հիմնահարցեր. Երևան, 2002:
7. **Проблемы общей теории права и государства. Под. ред. В. С. Нерсисянца. М., 1999.**
8. **Теория государства и права. Под. ред. М.Н.Марченко. М., 2004.**

գ) լրացուցիչ գրականություն

1. **Ներսեսյանց Վ. Ս.** Իրավագիտություն. Երևան, 2002:
2. **Ստեփանյան Վ.Վ.** Նախագահի իրավական կարգավիճակը խորհրդարանական կառավարան համակարգում//Բանբեր Երևանի համալսարանի իրավագիտություն, 2017, N 3 (24), էջ 17-24.
3. Общая теория государства и права. Академический курс в 3-х томах. Отв. ред. профессор М. Н. Марченко. М., 2001.
4. **Нерсисянц В.С.** Общая теория права и государства. М., 2000.
5. Актуальные проблемы теории права. Курс лекций. Под ред. К. Б. Толкачева и А. Г. Хабибулина. Уфа, 1995.
6. **Венгеров А.Б.** Теория государства и права. Ч. 2. Теория права. Т. 1, 2. М., 1996.
7. **Гойман-Червонюк В.И.** Очерк теории государства и права. М., 1996.
8. **Коваленко А.И.** Теория государства и права. /В вопросах и ответах/. М., 1994.
9. **Комаров С.А.** Общая теория государства и права. Курс лекций. Саранск, 1994.
10. **Комаров С.А.** Общая теория государства и права. Учебник 4-е изд. М., 1998.
11. Курс лекций по теории государства и права. Под ред. Н. Т. Разгелдеева и А. В. Малько. В 2-х ч. Саратов, 1993.
12. **Лазарев В.В.** Теория государства и права. М., 1992.
13. Общая теория государства и права. Академический курс в 2-х т. /Отв. ред. М. Н. Марченко. М., 1998.
14. Общая теория права. Под ред. А. С. Пиголкина. 2-е изд. М., 1995.

15. Общая теория права и государства. Под ред. В. В. Лазарева. 2-е изд. М., 1996.
16. **Спиридонов Л.И.** Теория государства и права. М., 1995.
17. **Степанян В.В.** Национальное собрание в модели парламентского правления республики Армения //Северо-Кавказский юридический вестник, 2017, № 2, с. 108-112.
18. Теория государства и права. Ч. 1, 2. Теория государства. Под ред. А. Б. Венгерова. М., 1995, 1996.
19. Теория государства и права. Курс лекций. Под ред. Н. И. Матузова и А. В. Малько. М., 1997.
20. Теория государства и права. Курс лекций. 3-е изд. Под ред. М. Н. Марченко. М., 1998.
21. Теория государства и права. Под ред. Г. Н. Манова. М., 1995.
22. **Марченко М.Н.** Проблемы теории государства и права, М., 2005.
23. **Абдулаев М. И., Комаров С. А.** Проблемы теории государства и права: Учебник для вузов. Спб., 2003.
24. **Алексеев Н.Н.** Основы философии права. СПб., 1999.
25. **Алексеев С.С.** Право: азбука - теория - философия: Опыт комплексного исследования. М., 1999.
26. Проблемы теории государства и права: Учебное пособие / Под ред. М.Н. Марченко. М., 2001.
27. Проблемы теории государства и права./ Под ред. Сырых В.М. М.: 2008.
28. **Рассолов М.М., Малахов В.П., Иванов А.А.** Актуальные проблемы теории государства и права. М. 2011.